

селата изначало живѣли гръци, послѣ дошли българи, смѣсили се и се образувалъ народъ отъ гръцко потекло съ български езикъ: „елини българофони“. Тѣ приличатъ и по типъ, и по облѣкло, и по нѣрави на гръцитѣ, иматъ гръцки училища, гръцки църкви, гръцка писменостъ, само още не сѫ усвоили окончателно гръцкия езикъ.¹⁾ Работата на Станфорта изглежда, че е направена по гръцка паричка и прѣводътъ ѝ на френски трѣба да е направенъ по гръцко желание.

Слѣдъ Берлинския Договоръ излѣзоха на явѣ и сърбски претенции върху Македония, енергично ръководени отъ сърбското правителство. Сърбитѣ мислѣха, че съ Македония могатъ да възнаградятъ загубитѣ си въ Босна. Плодъ на тия претенции е една голѣма книга за Македония, написана на нѣмски отъ *Спиридонъ Гопчевичъ* заедно съ една сѣщо тѣй голѣма етнографска карта. Въ книгата, написана въ видъ на пѣтти бѣлѣжки, се обяснява на дълго и широко, какъ славѣнското население на Македония по езикъ, облѣкло и нѣрави било сърбско, но жителитѣ се казвали „българи“ главно отъ страхъ прѣдъ турцитѣ, които прѣслѣдвали злѣ сърбитѣ.²⁾ Етнографската карта, приложена къмъ книгата, не е оригиналенъ трудъ на автора. Възъ основа на голѣмата топографска карта, издадена отъ Австрийския генераленъ штабъ (1:300000), Гопчевичъ е напасялъ бои, като се е ръководилъ буквално отъ едно статистическо описание на населението въ Македония, издадено на френски отъ нѣкои македонски патриоти,³⁾ само че Гопчевичъ е видоизмѣнилъ името българи на сърби. Освѣнъ това за да се спечели по-голѣмъ просторъ за сърбското племе Гопчевичъ е означилъ арнаутското население около Скопска Църна Гора, около Шаръ Планина въ Дебъръ, Кичево и Корченско съ двѣ особени бои, едни като потурчени сърби, а други „арнаути отъ сърбско потекло“. Арнаутитѣ сѫ изпѣдени окончателно изъ Стара Сърбия. Дори и гръцкото население въ коритото на Бистрица е прѣдставено съ особна боя, подъ име „гръци отъ сърбско потекло“.

По-късно сърбската великошколска младежъ издаде етнографска карта на сърбскитѣ земи, въ която съ сърбска боя сѫ покрити не само цѣла Македония, но още половината отъ сѣверна България, голѣма частъ отъ Албания и голѣма частъ отъ южна Австрия.

Прѣзъ 1890 год. се яви на руски етнографска карта на славѣнскитѣ народи, съставена отъ *Н. С. Заряно* и приложена къмъ „Руско-славянскій Календаръ“ за сѣщата година, издаденъ въ Петербургъ отъ тамкашния Славянски Благотворителенъ Комитетъ. Въ тая карта нѣма особени подобрения сравнително съ много по-старата Кипертова. На Българското население е дадено малко по-широкъ просторъ отколкото има въ дѣйствителностъ. Влашкитѣ и турски вътрѣшни групи почти липсватъ. Заряновата карта възбуди голѣмъ шумъ и буини протести въ Сърбия. Сърбското правителство се намѣси въ работата и ѝ даде политически характеръ. Славянското Общество бѣ принудено бърже да направи друго издание на

¹⁾ Edward Stanford, Carte ethnologique de la Turquie d'Europe et de la Grèce, Текстъ стр. 17—19.

²⁾ S. Gopčević, Makedonien und Alt-Serbien, Wien, 1889 стр. 17—18, 26 и пр.

³⁾ Ethnographie de la Macédoine, Philippopoli, 1881.